

GLADSAXE

BRUG MINDRE BRUG OP BRUG BEDRE

Genbrugs- og Genanvendelsesplan
2025-2036

Dette er en genbrugs- og genanvendelsesplan – og ikke en traditionel affaldsplan.

Vi har ikke blot ændret titlen på planen, men gjort den til en helt ny og anderledes plan med et særligt fokus på affald som ressourcer.

På Gladsaxe Genbrugsstation kan man se den skulpturelle lysinstallation med titlen '4,2 Jordkloder', som henviser til, at hvis resten af verden havde samme forbrug som Danmark, ville det kræve 4,2 jordkloder.

Installationen består af fem strålende sfærer, der inviterer os til at tænke over levealderen på de genstande, vi køber, samt mulighederne for at genbruge og reparere, inden vi smider ud.

'4,2 Jordkloder' er skabt af kunstneren Maj D – en dansk miljøkunstner, der skaber værker med fokus på naturen og miljøbevidsthed.

Udført i genbrugsmaterialer og LED-lys.

Vision for genbrug og genanvendelse i Gladsaxe

I denne Genbrugs- og Genanvendelsesplan beskriver vi vores vision, metode og mål for udviklingen af affaldsområdet i Gladsaxe Kommune i perioden 2025-2036.

Vi har omdøbt Affaldsplanen til en Genbrugs- og Genanvendelsesplan, fordi vi skal have et andet blik på affald og se det som en værdifuld ressource. Derfor vil vi i denne plan også bruge ordet ressourcer mange steder, hvor vi før brugte ordet affald.

Vi skal bruge mindre, bruge op og bruge bedre

Vi vil i planen have fokus på at undgå, at ressourcer bliver brændt og deponeret, og vi vil styrke borgernes muligheder for direkte genbrug og endnu bedre sortering hjemme og på Genbrugsstationen.

I Gladsaxe Kommune vil vi gå forrest med en kultur, hvor vi forbruger mere ansvarligt.

Vi vil inspirere, facilitere og udvikle sammen med borgere, virksomheder og kommunale enheder til at forbruge mindre, genbruge mere og tage ansvar for, at ressourcerne forbliver i kredsløb så længe som muligt.

Affaldsmængder i Danmark

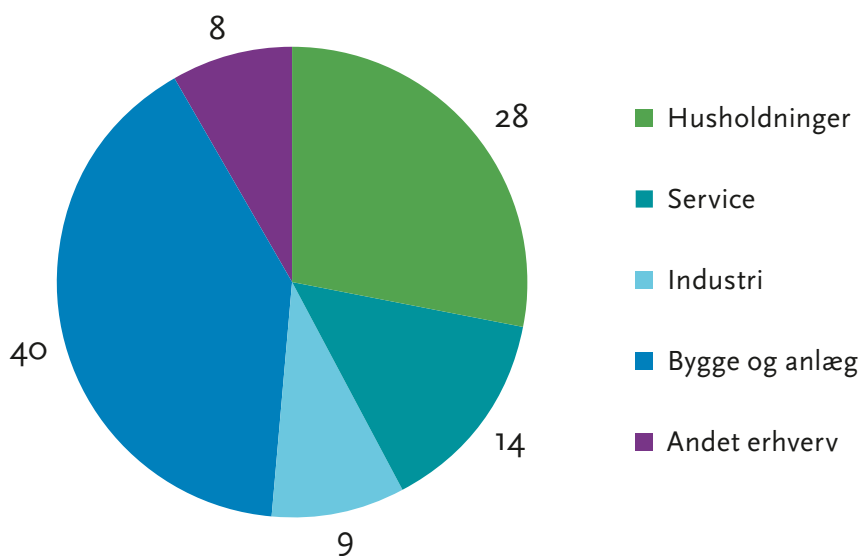
I Danmark har vi et af verdens højeste ressourceforbrug. Hvis alle levede, som vi gør i Danmark, ville det kræve ressourcer svarende til lidt over fire jordkloder. Vores forbrug og udledning af CO₂ er selvsagt ikke bæredygtigt. Det koster meget store mængder energi at producere varer, og samtidig driver vi rovdrift på mange råstoffer og materialer, som vi risikerer at bruge op, så de kommende generationer kommer til at mangle dem. Derfor skal vi i Danmark have knækket kurven for det stigende ressourceforbrug og de stigende affaldsmængder.

Affaldsmængderne i Danmark kommer fra husholdningerne, servicesektoren, bygge- og anlægsbranchen, industrien og andre erhverv. Bygge- og anlægsbranchen stod for 40 procent af affalds-

produktionen i Danmark i 2019, mens husholdninger stod for 28 procent. Det er dermed de to største affaldskilder.

Fra juli 2025 skærpes klimakravene til byggeriet markant. Grænseværdierne for CO₂-udledning ved nybyggeri sænkes, og nye regler stiller krav til både materialer og byggepladsens miljøpåvirkning. Ved nedrivning af bygninger over 250 m² stilles skærpede krav til materialekortlægning og bedre sortering. Som myndighed skal vi sikre, at de store mængder af byggeaffald håndteres korrekt på byggepladserne i kommunen, lige som vi i dag forpligter os til at hjælpe borgerne med at genanvende deres husholdningsaffald.

Affaldet kommer herfra, procent

Kilde: Affaldsstatistik 2019, Miljøstyrelsen 2020.

Metoder og planens tre temaer

For at komme i mål skal vi have gang i nye kreative tiltag og initiativer, hvor vi arbejder med at påvirke adfærden (nudging), og styrker fællesskaber og samarbejde. I planen beskriver vi målene for de tre temaer:

- Forebyggelse og genbrug
- Genanvendelse
- Gladsaxe Genbrugsstation

De konkrete indsatser, indenfor hvert af de tre temaer, prioriteres hvert andet år, så vi løbende justerer vores tiltag alt efter, hvad vi har opnået, og hvilke erfaringer vi har gjort os, samt eventuel ny lovgivning på området.

Processen i Gladsaxe Kommune og kobling til andre planer

Planen involverer alle i kommunen – borgere såvel som virksomheder og kommunale enheder. Den er blevet til i et samarbejde mellem flere forvaltninger, ligesom borgere også er blevet involveret. Vi har alle et fælles ansvar for at nå målene, og kommunen går som organisation forrest ved at forebygge, genbruge og genanvende alle steder, hvor det er muligt.

Genbrugs- og Genanvendelsesplanen kobler sig til Gladsaxe-strategien og Strategi for Grøn Omstilling, hvor vi i kommunen systematisk arbejder på at blive mere og mere bæredygtige. Vi håber, at alle i Gladsaxe vil være med til at:

Bruge mindre, Bruge op og Bruge bedre.

Kommunen er ifølge affaldsbekendtgørelsen forpligtet til at udarbejde og vedtage en 12-årig kommunal plan for håndtering af affald. Planen skal som udgangspunkt revideres mindst hvert sjette år.

I bilag 1 beskriver vi mere udførligt lovgivningen om affaldsplaner. I bilag 2 og 3 præsenteres en kortlægning af kommunens nuværende affaldsmængder og indsamlingsordninger og en fremskrivning af de fremtidige affaldsmængder.

Et solidt udgangspunkt

Vi er gode til at håndtere vores ressourcer i Gladsaxe, men vi kan og skal blive endnu bedre.

Vi sorterer i mere end ti fraktioner hos borgerne, virksomhederne og i vores kommunale enheder, og vi har en ny og moderne genbrugsstation, der er med til at sikre, at vi når vores genanvendelsesmål.

I 2025 indtrådte Gladsaxe Kommune i renovationsfirmaet Ressourceindsamling og blev herefter medejer sammen med fire andre kommuner. Det har skabt mere fleksibilitet, bedre kundeservice

og bedre arbejdsforhold for renovationsmedarbejderne.

Ressourceindsamlings kundeservice, og de der indsamler affaldet, sidder nu fysisk tættere sammen, hvilket er med til at sikre effektivitet og bedre service.

Fundamentet og systemerne er således på plads, og det er de svære adfærdsændringer, der skal til, for at vi kan bevæge os et godt stykke længere op i affaldshierarkiet.

!

Vi kan fra kommunens side støtte op om adfærdsændringerne og sikre, at det bliver så let som muligt at gøre 'det rigtige'. Men vi har brug for lovgivning, for at nå i mål med vores visioner; det kan være EU-lovgivning eller national lovgivning.

Med affaldshierarkiet som rettesnor

Når vi arbejder med ressourcer i Gladsaxe Kommune, skal vi i endnu højere grad tage udgangspunkt i affaldshierarkiet, som angiver, hvordan vi på den mest bæredygtige måde kan håndtere vores ressourcer.

Vi vil prioritere indsatser på de øverste tre trin i affaldshierarkiet:

- **Forebyggelse, genbrug og genanvendelse** og derved minimere de mængder, der kommer til de to nederste trin:
- **Forbrænding og deponi.**

Når vi *forebygger* affald, prøver vi, om vi kan begrænse mængden af affald vi skaber. Når vi

genbruger, sørger vi for at bruge tingene igen med den funktion, de havde oprindeligt. *Genanvendelse* er, når vi bruger materialerne igen i nye produkter.

Ved *forbrænding* bliver materialerne omdannet til varme og el, men kan ikke udnyttes derefter. Vi skal brænde langt mindre affald af, og i stedet sortere og genanvende ressourcerne, så de kan bruges igen og igen.

Nederst i hierarkiet er *deponi*. Det er de ting og materialer, som for eksempel badedyr af blød pvc eller forurenede byggeaffald, som vi ikke kan brænde eller genanvende, og som derfor bliver gravet ned i jorden i såkaldte deponier. Vi vil arbejde på, at så lidt som muligt bliver sendt til deponi.

Overordnede mål

For at nedbringe forbruget og sikre at vi genanvender værdifulde ressourcer, vil Gladsaxe Kommune:

1. Nedbringe affaldsmængderne ved at forebygge og genbruge.
2. Genanvende mere og nedbringe affaldsmængderne til forbrænding.
3. Have sortering på Genbrugsstationen, der er i top-tre, blandt Vestforbrændings kommuner.

Det er et langt sejt træk at nå målene i planen. Gladsaxe Kommune arbejder med to-årige fokusområder, og beregner årlige opgørelser af genanvendelsesprocenterne, så vi kan følge udviklingen og justere vores indsatser, der hvor det bliver nødvendigt. Vi sikrer, at politikerne kan følge udviklingen tæt og inddrager dem mindst en gang om året.

Forebyggelse og genbrug

Vi vil knække kurven via forebyggelse og genbrug, så vi producerer mindre affald i 2030 end vi gjorde i 2022, det svarer til cirka 2.000 ton.

Det bedste er at nedbringe forbruget

Danmark er et af de lande i Europa, hvor vi køber flest ting pr. indbygger og dermed også smider mest ud efterfølgende. Affaldsmængderne i Danmark ser ud til at stige frem mod 2030 – også i Gladsaxe.

Forebyggelse er det øverste trin i affaldshierarkiet. Et af de mest effektive skridt, vi kan tage for at reducere vores ressourceforbrug, er simpelthen at bruge mindre og købe produkter af bedre kvalitet med længere levetid. Vi vil fremme en kultur, hvor borgere og ansatte i virksomhederne og i Gladsaxe Kommunes enheder er mere bevidste om deres forbrug. Det skal være normen kun at købe det, der reelt er brug for, og at vedligeholde og reparere i stedet for at købe nyt. Således kan vi både spare på klodens ressourcer og minimere mængden af materialer, der skal håndteres. For virksomhederne kan det være at indføre mere effektive produktionsprocesser, der reducerer mængden af spild, samt at se på materialeforbrug og kvalitet.

I 2022 indsamlede Gladsaxe Kommune cirka 45.000 ton affald fra husholdningerne. I 2030 forventer vi at samle cirka 45.800 ton ind, hvis ikke vi gør noget anderledes, end vi gør i dag.

Målet er at knække kurven, så mængderne falder. Vi vil reducere affaldsmængderne med 2.000 ton frem mod 2030. Der er mange faktorer, der kan påvirke udviklingen i affaldsmængder, og der er derfor stor usikkerhed forbundet med at sætte tal og procenter på, hvor meget det er muligt at reducere. Vi er blandt andet afhængige af, at Vestforbrænding udvikler flere genbrugsordninger på Genbrugsstationen og af, at den nye lovgivning om udvidet producentansvar for emballage kommer til at virke. Under alle omstændigheder er det en svær udfordring at reducere affaldsmængderne, da det kræver væsentlige adfærdsændringer fra alles side. Gladsaxe Kommunes rolle vil være at drive udviklingen og skabe incitament til at genbruge mere, samt understøtte med viden.

I 2025 er der indført udvidet producentansvar for de virksomheder, der producerer emballage. Det betyder, at virksomhederne har ansvaret og omkostningerne for at håndtere emballage. Formålet med producentansvaret er, at virksomhederne producerer emballage, der er nemmere at genbruge og genanvende, når det er kasseret. Dermed får vi mindre affald, der skal brændes.

Madspild

I 2021 foretog Gladsaxe Kommune en omfattende undersøgelse af borgernes husholdningsaffald. Undersøgelsen viste, at næsten to tredjedele, af alt det vi smider i beholderen til *madaffald*, er *madspild*, altså mad, der kunne være blevet spist.

Der er et stort potentiale her, og for at nå målet vil vi blandt andet indgå partnerskaber med eksterne samarbejdspartnere om at udvikle adfærds- og kommunikationskampagner til borgere og ansatte i virksomheder og kommunale enheder.

Vi har et mål om at halvere madspildet i 2030 i forhold til 2019. I 2021 genererede etageejendomme og parcel- og rækkehuse i Gladsaxe henholdsvis 1,7 og 2,4 kg madspild pr. uge pr. husstand.

Genbrug – lad det gå videre

Når det ikke er muligt at forebygge, er det næste trin i affaldshierarkiet genbrug. Det handler om at sørge for, at ting bliver genbrugt og får et længere liv. Borgerne kan for eksempel donere genstande til velgørenhed eller sælge eller bytte dem på genbrugsmarkeder. De har også mulighed for at stille dem til direkte genbrug på Genbrugsstationen, så andre kan få glæde af dem. Virksomheder kan for eksempel genbruge materialer fra deres egen eller andre virksomheders produktion.

Vi vil i Gladsaxe Kommune opfordre borgerne, virksomhederne og kommunens egne enheder til at tænke genbrug ind i deres hverdag, og vi vil gøre det nemt at give tingene videre til genbrug.

Det er svært at få tal på, hvor meget der genbruges, men vi vil udvikle en metode, der kan synliggøre mængderne.

Genanvendelse

Uanset hvor meget vi forebygger og genbruger, vil der altid være emballage og nedslidte ting, der ikke direkte kan genbruges. Det er vigtigt at sortere, så ressourcerne kan bruges igen, og blive til nye materialer.

Det er ikke omkostningsfrit at genanvende ressourcerne, tværtimod er det for eksempel energi-krævende at smelte glas om til nyt glas eller lave plastgranulat ud af plastmaterialer. Men det er alt andet lige meget mindre energibelastende end at producere helt nye materialer.

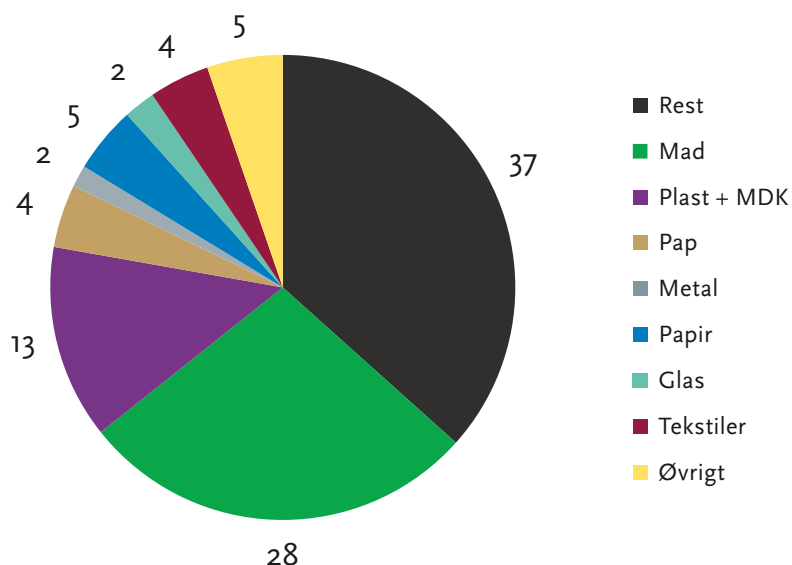
Affaldsanalysen fra 2021 i henholdsvis parcel- og rækkehuse og etageejendomme viste, at der er et stort potentiale for at genanvende mere og reducere restaffaldet. Både i villa- og rækkehuse og i boliger med fælles affaldsbeholdere, er der alt muligt andet i restaffaldsposen end restaffald. I gennemsnit var 63 procent sorteret forkert og skulle have været genanvendt. Særligt madaffald og plast havner typisk i posen til restaffald. Undersøgelsen viste også, at der er størst problem med sorteringen i boliger med

Vi skal i 2030 leve op til det nationale mål om, at 60 procent af vores indsamlede husholdningsaffald bliver genanvendt.

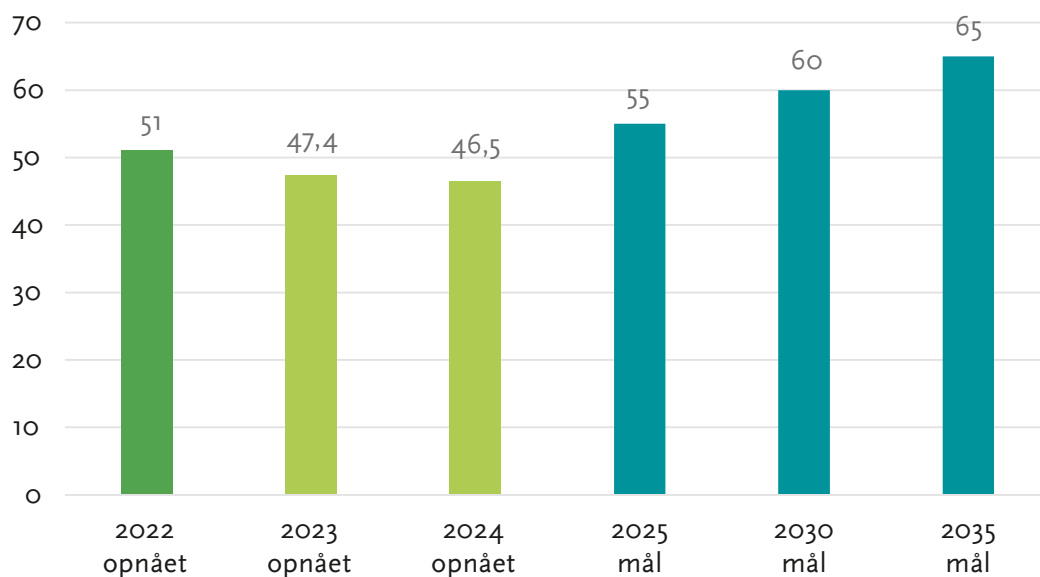
fælles affaldsbeholdere. Derfor skal vi, i de kommende år, arbejde på at få plast og madaffald ud af restaffaldet med et særligt fokus på boliger med fælles affaldsbeholdere.

Der kan være mange grunde til, at der ikke bliver sorteret ude i hjemmene. Det kan skyldes lang afstand til beholderne udenfor og manglende plads i køkkenet. Det kan også skyldes manglende vejledning og viden. For at mindske ressourcspildet er det derfor vigtigt at sikre, at alle har den viden og praktiske løsning, der skal til for at sortere bedre.

Indholdet i restaffaldsposen i 2021, procent

Genanvendelsesprocent

Genbrugsstationen har været lukket fra april 2023 til december 2024. Derfor har vi ikke nogen retvisende genanvendelsesprocenter fra denne periode. Gladsaxe Kommune har i flere år implementeret nye genanvendelsesordninger, som har fået genanvendelsen til at stige. For at Gladsaxe Kommune kommer i mål med 60 procent i 2030, er det derfor vigtigt, at alle tager de nye ordninger til sig, og derved reducerer affaldsmængderne til forbrænding.

Sortering på Genbrugsstationen skal være i top-tre

Genbrugsstationen blandt de bedste

På Gladsaxes nye genbrugsstation kan borgerne sortere mere end tidligere, da Genbrugsstationen er moderne og brugervenligt indrettet, og har bedre plads til mange forskellige typer af materialer. Den er en attraktiv genbrugsstation at benytte for kommunens egne borgere og virksomheder, men også for borgere og virksomheder fra andre kommuner.

Faciliteterne er nu til stede for, at der kan sorteres optimalt. Der er samtidig sat ekstra ind på at hjælpe brugerne med, at materialer bliver genbrugt og genanvendt. Medarbejderne på pladsen får et stort ansvar for, at der bliver mindst muligt tilbage til 'rest efter sortering', altså det der sendes til forbrænding.

På Genbrugsstationen bliver der afleveret store mængder byggeaffald, der kommer fra mange forskellige kilder. Det er ofte forurenet med skadelige stoffer, som gør, at kvaliteten af materialerne er

Vi vil nedbringe mængden af restaffald, så den mængde, der sendes til forbrænding (rest efter sortering) fra Genbrugsstationen i 2026, vil være reduceret med 40 procent i forhold til 2022. I 2026 vil vi være blandt de tre bedste, af Vestforbrænding-kommunernes genbrugsstationer, til at sortere og genanvende affaldet.

dårlig. Vi skal håndtere denne type affald så godt som muligt og sikre, at en større del genbruges og genanvendes. Vestforbrænding arbejder i løbet af planperioden på, at flere byggematerialer kan genbruges direkte.

Det gør vi i fællesskab

■ Samarbejde med boligafdelingerne

Vi samarbejder med boligafdelingernes ejendomsfunktionærer og affaldsansvarlige om at formidle budskaberne om at forebygge og genbruge.

■ Undgå for megen nedrivning

Vi inspirerer husejere og bygherrer til at renovere bygninger fremfor at rive ned. Ved nybyggeri vejleder vi i at finde gode affaldsløsninger, der tilskynder til at sortere bedre.

■ Virksomheders affald skal genanvendes

Vi samarbejder med virksomhederne om at sortere bedre, så vi kan genanvende mere byggeaffald. I forbindelse med affaldstilsyn går vi i dialog med dem om at sortere i de ti fraktioner.

■ Forsøg og kampagner på Genbrugsstationen

Vi gennemfører forsøg og kampagner på Genbrugsstationen med fokus på genbrug og bæredygtighed i samarbejde med foreninger og borgere. Vi stiller et undervisningslokale til rådighed til møder, workshops, kurser og andre aktiviteter, der kan være med til at fremme sortering og genbrug.

■ Reduktion af madspild

I arbejdet med at nedbringe madspildet hos borgere og virksomheder indgår vi i partnerskaber og samarbejder med relevante aktører om nye metoder til at nå målet, for eksempel via informations- og adfærdskampagner.

■ Nye ideer efterspørges

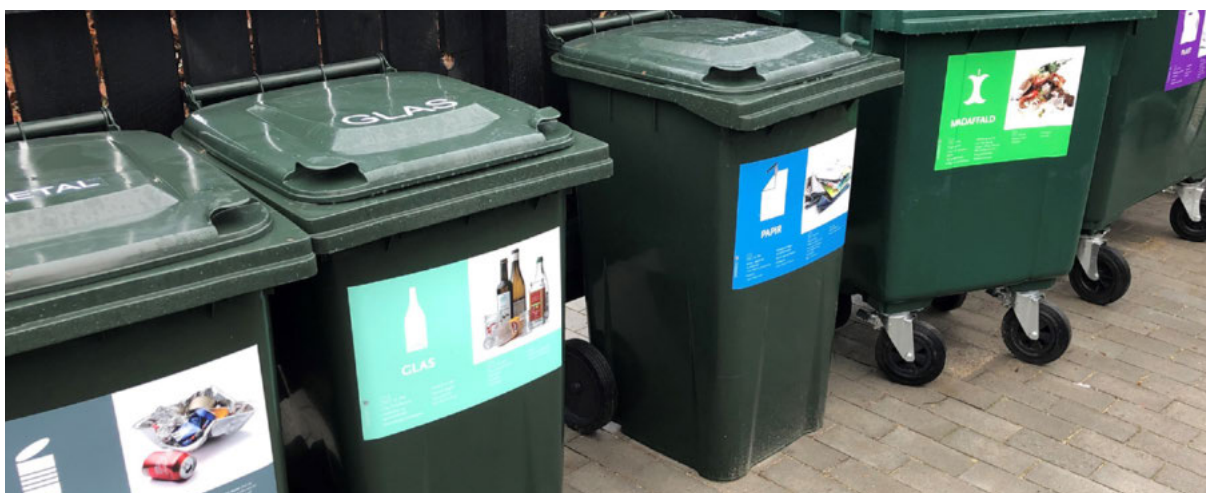
Vi inviterer alle til at komme med ideer til, hvordan vi kan gøre vores indsamlingsordninger og genbrugsstation endnu mere brugervenlig, og hvordan vi kan genbruge og genanvende mere og bedre. Vi samarbejder med foreninger, boligafdelinger og virksomheder, og støtter op om deres aktiviteter og projekter, der fremmer genanvendelse, genbrug og bæredygtighed. Det kunne for eksempel være at etablere lokale byttestationer og deleordninger.

■ Udvikling af indsamlingsordninger

Med Ressourceindsamling optimerer vi kommunens indsamlingsordninger. Vi har fokus på at genanvende flere affaldstyper og på at gøre det nemt for borgerne at sortere i alle nuværende og fremtidige affaldstyper. Vi arbejder særligt på at genbruge og genanvende en større del af det, der bliver afleveret til storskrald.

■ Bedre mulighed for direkte genbrug

Mulighed og kapacitet for mere direkte genbrug øges løbende, og vi indgår i forsøg med Vestforbrænding om at udvide antallet af genbrugs- og genanvendelsesfraktioner på Genbrugsstationen.

Det gør vi selv

■ Ressourcevenligt forbrug

I Gladsaxe Kommune går vi forrest som arbejdsplads og forebygger, genbruger og genanvender så meget som muligt. Vi fortsætter den aktive grønne indkøbspolitik blandt andet med fokus på indkøb af varer, hvor enkeltdele kan genanvendes. Vi reducerer madspild i de kommunale enheder, der har madproduktion.

■ Undervisning til børn og unge

Vi underviser børn og unge i kommunens børnehuse og skoler i at forebygge, genbruge og genanvende. Vi tager imod besøg af skoleklasser på Genbrugsstationen. Som en del af kommunens arbejde med FN's Børnevenlig By og det nye ungepanel, vil vi gøre en særlig indsats i forhold til at inddrage børn og unge i arbejdet på at nå vores mål.

■ Vejledning

Vi uddanner vores pladsfolk på Genbrugsstationen, så de kan vejlede borgere og håndværkere endnu bedre i at genbruge og genanvende. Målet er, at mindst muligt kommer til 'rest efter sortering'. Pladsfolkene er synlige og opsøgende, så brugerne nemt kan få svar, hvis der er noget, de er i tvivl om.

■ Ny teknologi

Vi holder os orienterede om og afprøver ny teknologi, som optimerer driften og gør det nemmere at sortere. Det kunne være at undersøge og afprøve mulighederne med kunstig intelligens og sensorer i beholdere.

Gladsaxe Kommune
Miljøafdelingen
Rådhus Allé 7
2860 Søborg

gladsaxe.dk/affald
Telefon: 39 57 50 00
Mail: genbrugoggenanvendelse@gladsaxe.dk

Gladsaxe er Nordens første verdensmålskommune, der med Gladsaxe strategien som ramme arbejder for social-, klimamæssig- og økonomisk bæredygtighed med udgangspunkt i FN's verdensmål for bæredygtig udvikling.

Denne plan understøtter verdensmål 11, 12, 13 og 17.

